

SPIS TREŚCI

TEORETYCZNE PROBLEMY WYCHOWANIA

- Mieczysław Gałaś – Idea podmiotowości w edukacji. Między sentymentalizmem a rzeczywistością 3
- Kazimierz Ostrowski – Pedagogika radykalnego humanizmu i niedyrektywna w kulturowym funkcjonowaniu podmiotów szkoły 10

EDUKACJA KULTURALNA I REGIONALNA

- Zofia Olek-Redlarska, Emilia Jakubowska – Koncepcja artystycznych działań bibliotekarzy na rzecz środowiska lokalnego – na przykładzie biblioteki z Podlasia 16

EDUKACJA ZDROWOTNA

- Agnieszka Saracen, Magdalena Czeakańska-Rawska, Zbigniew Kotwica – Wiedza młodzieży o antykoncepcji 21

OBSZARY PRAKTYKI EDUKACYJNEJ

- Elżbieta Stępień – Zdalna edukacja czasu pandemii a rozwój psychospołeczny uczniów edukacji wczesnoszkolnej 24

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

- Hanna Zielińska-Kostyło – Friedel Busch i kooperacja polskich i niemieckich pedagogów 29

LEKTURY STARE I NOWE

- Bożena Krupa – O ścieżce swojego życia 31

Streszczenia artykułów w języku angielskim i polskim są zamieszczone na stronie internetowej: www.weakapit.pl

Redakcja naukowa niniejszego numeru:
Jan A. Malinowski

CONTENT

THEORETICAL PROBLEMS OF EDUCATION

- Mieczysław Gałaś – The idea of subjectivity in education. Between sentimentalism and reality 3
- Kazimierz Ostrowski – Radical humanism and non-directive pedagogy in the cultural functioning of school subjects 10

CULTURAL AND REGIONAL EDUCATION

- Zofia Olek-Redlarska, Emilia Jakubowska – The concept of librarians' artistic activities for the local environment – on the example of a Polish library from Podlasie 16

HEALTH EDUCATION

- Agnieszka Saracen, Magdalena Czeakańska-Rawska, Zbigniew Kotwica – Young people's knowledge about contraception 21

EDUCATIONAL PRACTICE

- Elżbieta Stępień – Online education and psychosocial development in primary schools 24

FROM A MOURNING CARD

- Hanna Zielińska-Kostyło – Friedel Busch and the cooperation of Polish and German educators 29

OLD & NEW READINGS

- Bożena Krupa – The path of life 31

Polish and English versions of abstracts are available here: www.weakapit.pl

Wersja papierowa czasopisma jest wersją pierwotną, w której w ostatnim numerze z danego roku publikowana jest lista recenzentów (bez wskazania opiniowanych tekstów, zgodnie z procedurą określoną przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla czasopism objętych oceną parametryczną). Lista recenzentów z lat poprzednich jest zamieszczona na: www.weakapit.pl

WYCHOWANIE NA CO DZIEŃ Czasopismo założone w 1993 roku przez Toruńską Fundację Edukacyjną przy UMK „Copernicus”

Rada Naukowa: Andrzej Olubiński (przewodniczący), Zlatica Bakošová (Słowacja), Jaroslav Balvín (Czechy), Friedrich W. Busch (Niemcy), Olga Chyżna (Ukraina), Ihor Dobriansky (Ukraina), Tomáš Dohnal (Czechy), Józef Górniewicz, Anna Hudecová (Słowacja), Helena Kalábová (Czechy), Mirosław Kowalski, Blahoslav Kraus (Czechy), Mária Machalová (Słowacja), Tatiana Matulayová (Czechy), Katia Mitowa (USA), Aleksander Nalaskowski, Małgorzata Orłowska, Krzysztof Piątek, Erich Petlák (Słowacja), Andrzej Radziewicz-Winnicki, Bogusław Śliwerski, Wiesław Theiss, Mykola Zymomyra (Ukraina)

Redakcja: Jan Adam Malinowski (redaktor naczelny), Tomasz Biernat, Jadwiga Jastrząb, Anna M. Kola (redaktor językowy), Małgorzata Kowalik-Olubińska, Tomasz Kruszewski, Katarzyna Kuziak, Janina Malinowska (redaktor językowy), Ryszard Mikulski (redaktor techniczny), Karol Orłowski (redaktor statystyczny), Paweł Sobierajski, Jacek Szczepkowski, Katarzyna M. Wasilewska-Ostrowska (sekretarz redakcji)

THEORETICAL PROBLEMS OF EDUCATION

Mieczysław Galaś

The idea of subjectivity in education. Between sentimentalism and reality

Summary: The text focuses attention on the idea of realizing the subjectivity of education and strategies of effective pedagogical influence what conducive to increasing the autonomy, responsibility and self-realization of students in the process of school education. The realization of the requirements of the idea and projects of humanistic subjective education is not facilitated, often uncritically adopted by educators, by sentimental proposals for capturing subjectivity-of humanistic psychology. The study presents rational and critically understood humanistic education in terms of a cognitive-activist approach, as the basis for attempts to develop a practical, programmatic and methodological strategy in educational activities conducive to the development of students.

Key words: subjectivity, school education, possibilities and limits, sentimentalism, pitfalls

*

Kazimierz Ostrowski

Radical humanism and non-directive pedagogy in the cultural functioning of school subjects

Abstract: The article takes a closer look at the trend of radical humanism pedagogy and non-directive pedagogy. The central figures of the mentioned trends are theories of E. Fromm and C. Rogers. The theories referring to emancipatory rationality were constructed with the intention of organizing a proper social reception of cultural changes. The article emphasizes that Fromm's and Rogers' analyses can be an important source of inspiration for contemporary pedagogy what could cope with the turbulent period of adolescence. The article also includes a research emphasis on the knowledge and appreciation of selected trends by in-service teachers.

Key words: pedagogical trends, education, teacher

CULTURAL AND REGIONAL EDUCATION

Zofia Olek-Redlarska, Emilia Jakubowska

The concept of librarians' artistic activities for the local environment – on the example of a Polish library from Podlasie

Abstract: The article presents a broader dimension of the public Polish library's activities for the local environment, beyond lending books. This was done on the basis of an analysis of the activities of the Children and Youth Department of the Public Library in Mońki (a small town in Podlasie – one of the border regions of eastern Poland). Particularly a lot of space was devoted to the initiatives of librarian Barbara Kuprel, including: art and art workshops inspired by children's literature. The importance of this type of initiatives for child development was shown through the prism of concepts developed by Lev Vygotsky and Jean Piaget.

Key words: public library, librarian's workshop, children's library, creative development of children, Mońki, Barbara Kuprel, Lew S. Wygotsky, Jean Piaget

HEALTH EDUCATION

Agnieszka Saracen, Magdalena Czekańska-Rawska, Zbigniew Kotwica

Young people's knowledge about contraception

Abstract: The authors discuss the knowledge and educational activities among adolescents regarding contraception with special attention to the situation in Poland, emphasizing the need to individualize health education and health promotion programs aimed at adolescents.

Key words: contraception, sexual initiation, educational program

EDUCATIONAL PRACTICE

Elżbieta Stępień

Online education and psychosocial development in primary schools

Abstract: The coronavirus pandemic forced the Polish school to switch to online education. This a new experience was fraught with consequences for interpersonal relationships, well-being and quality. It also has an impact on the quality of the educational process and was at the source of psychosocial problems in the post-pandemic world. The study of a small group of pupils from primary school shows how vulnerable this group is, for which it is worth developing a didactic strategy for the future, should it be necessary to return to e-school. It is helpful to include children and youth in school volunteering activities, which brings benefits and rebuilds the psychosocial sphere of life.

Key words: online education, e-school, psychosocial development, pandemic, school volunteering, study of primary school students

FROM A MOURNING CARD

Hanna Zielińska-Kostyło

Friedel Busch and the cooperation of Polish and German educators

Abstract: The text concerns the recently deceased Friedrich W. Busch, professor of pedagogy at the German Carl von Ossietzky University in Oldenburg, and in particular his contribution to the co-creation of scientific cooperation with pedagogues at the Nicolaus Copernicus University in Toruń in the years 1981 – 2005.

Key word: Friedrich Wolfgang Busch, Carl von Ossietzky University in Oldenburg, Nicolaus Copernicus University in Toruń

Friedel Busch und die Zusammenarbeit polnischer und deutscher Pädagogen

Der Text bezieht sich auf den kürzlich verstorbenen Friedrich W. Busch, Professor für Pädagogik an der deutschen Carl von Ossietzky Universität in Oldenburg, und insbesondere auf seinen Beitrag zur Mitgestaltung der wissenschaftlichen Zusammenarbeit mit Pädagogen an der Nikolaus-Kopernikus-Universität in Toruń in den Jahren 1981 – 2005.

OLD & NEW READINGS

Bożena Krupa

The path of life

(Bibliographic note: Józef Kazimierz Sowa, *Ścieżka jednego życia. Okruchy wspomnień (1939-2020)*, Rzeszów 2020, ISBN 978-83-63430-01-6 [KORAW Dorota Kocząg], pp. 317.)